

A. Cum să-i ajutăm pe copiii sosiți din Ucraina să își gestioneze relațiile cu oamenii în noul context

Scop: Să ofere îndrumări privind modul în care pot fi ajutați copiii sosiți din Ucraina să-și gestioneze interacțiunile cu alți copii și cu oamenii din localitate

Copiii care sosesc din Ucraina se trezesc dintr-o dată în împrejurimi necunoscute, într-un loc în care nu se așteptau să se afle. Viața lor socială în locul în care se stabilesc, chiar dacă doar provizoriu, presupune interacțiunea cu copiii, profesorii și alte persoane din localitate. Aceasta înseamnă conștientizarea noului mediu lingvistic și dezvoltarea unor noi abilități lingvistice.

Iată câteva lucruri pe care profesorii și voluntarii le pot face **la începutul acestui proces** pentru a ajuta copiii să se adapteze la noile lor interacțiuni sociale:

- să comunicați cu ei și să-i rugați să comunice cu dvs. într-o limbă pe care o cunosc puțin și pe care ei cred că dvs. și alte persoane cu care vorbesc ați putea să o înțelegeți
- să-i învățați una sau două expresii de bază pentru a saluta oamenii și pentru a cere ajutor (de exemplu, „salut”, „scuză-mă”, „te rog”, „mulțumesc” etc.)
- să le spuneți că este în regulă ca ei să:
 - spună lucruri folosind cuvinte din două sau mai multe limbi diferite
 - folosească mijloace non-verbale, cum ar fi gesturi și alte tipuri de limbaj corporal, fotografii pe un smartphone etc., pentru a facilita comunicarea
 - utilizeze aplicații de traducere automată pentru a traduce cuvinte importante, dacă au smartphone-uri
 - obțină ajutor, atunci când este necesar, de la un alt copil sau de la un adult care poate acționa ca mediator
 - semnaleze clar dacă nu înțeleg ceva și să ceară celui alt să repete ceea ce a spus.

Deoarece această comunicare orală de bază este de rutină și previzibilă și implică doar resurse lingvistice limitate, este foarte utilă pentru salutări, schimburi simple de idei cu alți copii de la școală sau din cartier, pentru a cumpăra lucruri sau pentru a pune întrebări elementare. Dificultățile care apar în acest tip de comunicare pot proveni în principal din cauza faptului că copilul nu cunoaște cu adevărat cuvintele sau expresiile potrivite sau modul de comunicare în noua țară. De exemplu, pot apărea probleme cu pronunția cuvintelor sau a numelor de locuri și de oameni (care sunt adesea folosite în numele străzilor), probleme de înțelegere a indicatoarelor stradale și a anunțurilor și așa mai departe. Acestea pot duce la simple neînțelegeri lingvistice – dar nu personale.

După câteva săptămâni sau luni, copiii vor avea probabil suficiente abilități lingvistice pentru a vorbi despre subiecte mai personale și mai interesante, iar acest lucru poate duce la interpretări greșite sau la lipsa înțelegerii între vorbitori:

- Este posibil ca intențiile copilului să nu fie pe deplin înțelese
- Anumite expresii faciale sau gesturi ale mâinilor pot fi interpretate greșit
- Probabil copilul încă
 - nu înțelege „regulile” de interacțiune în noul mediu, de exemplu modalități de a se adresa oamenilor, cum să întrerupă pe cineva politicos și așa mai departe.

- nu înțelege semnificația anumitor expresii uzuale folosite de altcineva, de exemplu „glumești?”, „nu e vina mea”, „m-am săturat” etc.
- nu știe să ceară ceva politicos, să refuze politicos, să ceară ajutor etc.

O modalitate bună de a aborda potențialele dificultăți ale comunicării cu copiii care sosesc din Ucraina este de a clarifica faptul că mediul de învățare este un spațiu sigur în care toată lumea are voie să se exprime liber. Aceasta înseamnă că se așteaptă ca toată lumea să fie deschisă și să arate respect față de ceilalți și să fie conștientă de faptul că diferențele, inclusiv diferențele în capacitatea de a folosi limbajul, sunt normale și pot fi depășite cu răbdare și ajutor.

B. Câteva aspecte de conștientizat atunci când lucrați cu copiii din Ucraina

Scop: Să ofere recomandări pentru pedagogi cu privire la problemele legate de trecutul copiilor care sosesc din Ucraina și nevoile lor cele mai urgente

Tot personalul școlii, în special profesorii, trebuie să acorde o atenție deosebită stării emoționale vulnerabile a copiilor care sosesc din Ucraina, urmând recomandările de mai jos.

- Pregătiți elevii din clasele dvs. obișnuite pentru sosirea copiilor din Ucraina, oferind informații despre trecutul acestor copii și având o discuție în clasă despre nevoile lor.
- Urați bun-venit noilor sosiți și încercați să-i liniștiți. Scopul este de a crea o atmosferă în care copiii din Ucraina să se simtă capabili să se exprime și să împărtășească orice informații doresc despre ei înșiși, dar așteptați-vă ca copiii să se comporte diferit: un copil poate vorbi despre viața sa în Ucraina sau despre experiențele recente, dar acest lucru nu înseamnă că toți copiii vor dori să facă la fel
- În general, respectați intimitatea copiilor cu care lucrați și, în funcție de vârsta lor, amintiți-le de principii precum toleranța, egalitatea și respectul.
- În clasă, cel mai bine este să nu puneți întrebări personale despre situația copiilor din Ucraina sau despre experiențele pe care le-au avut în timpul călătoriei către un loc în care să fie în siguranță.
- Este important să evitați să discutați subiecte care îi pot supăra pe acești copii sau îi pot stânjeni. Dacă elevii din comunitatea gazdă menționează chestiuni sensibile, acestea îi pot supăra pe unii copii și îi pot determina să se retragă de la activitățile școlare
- Copiii pot vorbi spontan despre experiențele lor traumatice. Dacă o fac, ascultați cu empatie și arătați că sunteți interesat de ei ca oameni. Dacă simțiți că unii încă suferă de efectele acestor experiențe, cereți ajutorul unui psiholog sau al unui consilier
- Copiii care suferă de traume pot fi dezorientați și supărați și pot avea probleme de concentrare și memorie, așa că ar putea avea nevoie de încurajare pentru a participa la activitățile școlare
- Fiți atenți la următoarele trei nevoi principale și încercați să identificați cine din școală poate ajuta:
 - nevoia de asistență medicală: copiii pot fi epuizați și stresați la sosire. Ei pot fi, de asemenea, bolnavi din cauza condițiilor dificile din timpul călătoriei lor.
 - nevoile lor de bunăstare: în funcție de cazare, este posibil să nu aibă acces ușor la mâncare bună, condiții adecvate pentru dormit și baie, haine curate etc.
 - nevoia de orientare și informații exacte cu privire la locul unde se află, dispunerea clădirii școlii, orarul lor etc.
- Discutați despre aceste dificultăți și altele similare cu ceilalți membri ai personalului școlii, cum ar fi personalul medical, consilierii și asistenții sociali și conducătorii administrativi
- Confruntarea cu copiii traumatizați poate fi în sine traumatizantă, așa că nu încercați niciodată să rezolvați singur cazurile grave: obțineți ajutor de la alți membri ai personalului și discutați experiențele dvs. cu un specialist.

C. Ce presupune acordarea de suport lingvistic pentru copiii care sosesc din Ucraina?

Scop: Să stimuleze reflecția asupra suportului lingvistic de care au nevoie copiii sosiți din Ucraina și despre cum poate fi oferit acesta cel mai bine

Învățarea noii limbi nu este probabil cea mai urgentă problemă sau obiectiv pentru copiii sosiți din Ucraina (sau pentru părinții lor). Alte chestiuni vor fi probabil mai urgente și mai importante pentru ei. Cu toate acestea, copiii care sosesc din Ucraina au nevoie de cunoașterea elementară a limbilor țărilor în care se află. Este posibil să nu fie disponibile cursuri de limbă organizate cu profesori pregătiți, dar sprijinul poate fi oferit de profesori de orice materie și de voluntari.

Rețineți că experiențele anterioare, nivelurile de educație, mediul social anterior și cunoștințele de limbi străine ale copiilor dintr-un grup diferă și că diferiți factori pot afecta participarea lor, punctualitatea și capacitatea lor de a se concentra, de a învăța și de a-și aminti.

Iată câteva recomandări.

- *Identificați abilitățile lingvistice pe care copiii le au deja.* Limba (limbile) lor primară trebuie evaluată și, dacă este necesar, ei pot fi încurajați să-și ofere sprijin lingvistic unul altuia, de exemplu cu citirea și scrierea.
- *Aflați dacă există una sau mai multe limbi comune care pot fi folosite pentru a comunica cu ei.* Limbile comune pot include limba țării gazdă sau orice alte limbi de largă circulație. Cu toate acestea, orice limbă comună trebuie folosită cu sensibilitate: de exemplu, unii copii ar putea să nu fie dispuși să folosească limba rusă chiar dacă o înțeleg. Dacă este necesar, puteți ruga unii copii să fie interpreții informal, iar un profesor sau părinte din Ucraina pot fi dispuși să ajute.
- *Concentrați-vă pe activități informale.* Ele pot ajuta la restabilirea încrederii în sine a copiilor și, de asemenea, îi pot ajuta să-și petreacă timpul liber.
- *Concentrați-vă pe interacțiunea socială.* Copiii care sosesc din Ucraina se pot adapta mai ușor la viața lor în țara gazdă dacă activitățile de învățare oferă oportunități de contact social, în special interacțiune vorbită cu copiii și adulții din comunitatea gazdă.
- *Dacă este posibil, organizați activități în afara mediului de învățare.* Sporturile, jocurile, evenimentele sociale etc. sunt oportunități de a întâlni copii de aceeași vârstă, de a lega prietenii și de a se simți mai puțin singuri. Activitățile cu oamenii din comunitatea locală și membrii asociațiilor locale de voluntari pot oferi, de asemenea, oportunități de interacțiune socială plăcută.
- *Lăsați-i să vorbească cât mai mult posibil.* Copiii care învață o limbă au nevoie de cât mai multe oportunități de a folosi limba ei înșiși. Deci, în funcție de situație și de scopurile dvs., trebuie să găsiți echilibrul potrivit între a vorbi și a oferi copiilor oportunități de a vorbi.
- *Evitați să presați copilul.* Copiii sosiți din Ucraina s-au confruntat cu presiuni în călătoriile lor și sunt încă sub presiune din cauza circumstanțelor lor actuale. Mulți dintre cei care învață limba străină trec printr-o așa-numită „fază liniștită”, iar unii copii pot să nu rostească niciun cuvânt timp de săptămâni. Dacă sunt presați să vorbească, și-ar putea pierde motivația. Este important ca ei să nu creadă că învățarea unei limbi noi este o provocare în plus care implică teste. Folosiți-vă activitățile de suport ca o invitație de a intra în lumea noii limbi și de a se bucura de ea.
- *Lăsați copii să se ajute unii pe alții.* Limbile lor proprii sunt „insule de siguranță” într-o țară în care nu înțeleg limba și pot fi de mare ajutor în situațiile de învățare. Limba primară poate fi de ajutor în

Învățarea unei noi limbi. S-ar putea să vă fie dificil, deoarece vă face să simțiți că nu dețineți controlul, dar fiți răbdători și lăsați participanților timp să se gândească și să discute lucruri între ei. De asemenea, arătați interes pentru limbile lor, de exemplu, cerându-le să menționeze cuvinte sau expresii din limba lor care sunt echivalente cu cele din noua limbă.

- *Limitați întreruperile și corectarea.* Copiii se pot aștepta să îi întrerupeți și să le corectați greșelile pentru că ei vă văd ca pe „un expert”. În unele cazuri, pronunția relativ corectă poate evita neînțelegerile și poate permite altor persoane să înțeleagă ceea ce spun. Cu toate acestea, dacă sunt corecți frecvent, copiii își pot pierde încrederea și preferă să tacă, pentru a evita greșelile. Este important să le întăriți încrederea în sine, arătându-le că pot comunica cu succes în noua limbă chiar dacă greșesc.

Dacă nu ați mai ajutat niciodată pe nimeni să învețe o limbă străină – de exemplu, dacă predați altă materie sau sunteți voluntar – este important să vă gândiți cum puteți să ajutați cel mai bine. Iată câteva puncte de reținut:

- Nu trebuie să urmați un anumit program de curs sau să vizați obținerea unui anumit nivel de competență: concentrați-vă pe cele mai importante nevoi lingvistice ale copiilor.
- Nu trebuie să predați gramatica deoarece scopul nu este ca copiii să învețe noua limbă corect pentru un examen. Scopul este de a-i ajuta să se adapteze la situația lor.
- Aceasta înseamnă să-i ajutați să învețe limba la un nivel suficient pentru a putea comunica și pentru a-și exprima nevoile. Într-o situație urgentă, expresiile utile și vocabularul sunt mai importante decât gramatica.
- Chiar dacă nu aveți experiență în a ajuta oamenii în a învăța o limbă străină, puteți explica lucruri și oferi informații utile. Știți cum funcționează lucrurile în țara dvs. și ce fel de expresii și întrebări sunt utile în situațiile de zi cu zi: de exemplu, *cum se numește asta? unde pot să găsesc...? Nu înțeleg etc.*
- Folosind limba dvs. și/sau o limbă pe care dvs. și copiii o împărtășiți, le puteți prezenta cum funcționează lucrurile. Însușirea vocabularului, activitățile cu obiecte reale sau, dacă este permis, vizitarea împreună a unor obiective – plimbări în oraș, proiecte de artizanat, muzică, sport și așa mai departe – sunt modalități valoroase de a oferi sprijin lingvistic refugiaților de toate vârstele, în special copiilor.
- Poți fi un „partener de comunicare” care are timp, răbdare și dorința de a-i asculta și de a vorbi cu ei individual.
- Puteți fi un exemplu atunci când trebuie să repete și să exerseze cuvinte și expresii utile.
- Îi puteți lauda și încuraja atunci când au dificultăți în a folosi o limbă străină sau dificultăți de altă natură.
- Vorbiți răspicat și lent și folosiți pauze între propoziții.
- Folosiți limbajul corpului, cum ar fi gesturile, pentru a facilita comunicarea, dar evitați să vorbiți prea tare, deoarece acest lucru poate fi intimidant pentru unii copii. Nu este posibil întotdeauna să stabiliți rapid o legătură confortabilă astfel încât copiii să se simtă liniștiți și sprijiniți.
- Repetați sau parafrazați ceea ce spuneți ori de câte ori este necesar, în special întrebările pe care le puneți.
- Evitați digresiunile sau schimbările bruște de subiect.
- Folosiți imagini, obiecte etc. în activitățile lingvistice și includeți jocuri, mișcare și cântece.

D. Gestionarea primelor întâlniri cu copiii sosiți din Ucraina

Scop: Să ofere îndrumări despre cum să se interacționeze cu copiii sosiți din Ucraina, în timpul primelor întâlniri cu aceștia.

Înainte de a planifica sprijinul lingvistic, este important să aveți o conversație informală cu copiii, de exemplu în perechi sau în grupuri mici. Iată câteva îndrumări generale.

- Vorbiți cu ei într-un mod prietenos, ajutător: identificarea abilităților lor lingvistice și de alfabetizare nu trebuie să pară un examen sau un test.
- Dacă puteți folosi o limbă pe care o înțeleg oricât de puțin, începeți cu o conversație simplă despre interesele lor, sportul sau activitatea lor preferată, locul în care locuiesc în comunitate etc.
- Este important să reținem că unii dintre acești copii:
 - pot vorbi alte limbi și pot înțelege cuvinte dintr-o altă limbă slavă
 - pot vorbi o limbă pe care o vorbesc părinții lor
 - s-ar putea să se fi descurcat bine la școală în Ucraina și ar putea să le lipsească activitățile cu prietenii lor de la școală
 - pot să aibă un nivel bine dezvoltat de alfabetizare în propria limbă și să nu cunoască literele alfabetului latin.
- Respectați intimitatea copiilor, evitând să puneți întrebări detaliate despre familia lor, casa lor din Ucraina, călătoria lor în țara gazdă etc.
- Dacă cunoașteți o limbă pe care și copilul cu care vă întâlniți o știe, sau dacă vorbiți o limbă care seamănă cât de cât cu ucraineana, folosiți acea limbă pentru a facilita comunicarea. De exemplu, în limba cunoscută de amândoi, puteți explica ce faceți și de ce.
- Dacă nu aveți o limbă comună și nu vorbiți o limbă apropiată, iar copilul este începător în limba țintă, vorbiți cât mai scurt și mai simplu posibil. Folosiți gesturi simple, repetați sau reformulați ceea ce spuneți, dacă e necesar. Poate fi util să aveți alături pe cineva care vorbește ucraineană.

Salut! Sunt _____, sunt învățător (învățătoare)/voluntar(ă). Vreau să te ajut cu (limba țintă).

Începeți cu câteva întrebări foarte simple, până când vă dați seama cât de mult poate înțelege și spune copilul refugiat. Puneți o singură întrebare o dată. Puteți folosi propriile date drept exemplu:

Mă numesc _____. Și tu? Cum te numești?

Câți ani ai?

Sunt din _____. De unde ești?

Vorbesc _____ și puțin _____. Ce limbi vorbești?

Ce materii școlare îți plac? La care te descurci bine?

Ce îți place să faci în timpul liber?

Ce vrei să faci când termini școala?

- Dacă încă nu sunteți sigur de abilitățile de vorbire și ascultare ale copilului în limba țintă, puteți folosi câteva desene sau imagini simple din viața de zi cu zi. Puteți găsi poze în cărțile pentru copii și în reviste

etc. Fiți sensibil la sentimentele copiilor și alegeți cu atenție imaginile. Folosiți de pe internet numai imagini (fotografii etc.) care pot fi descărcate și partajate gratuit.

- Cu începătorii, folosiți obiecte reale sau imagini care au un singur subiect, astfel încât să fie clar ce înseamnă. Puneți întrebări deschise pentru a-i încuraja să vorbească.

După această conversație informală, va fi important să aflați mai multe despre „profilul lingvistic” al copiilor refugiați cu care veți lucra (consultați „Identificarea profilurilor lingvistice”).

E. Identificarea profilurilor lingvistice ale copiilor sosiți din Ucraina

Scop: Să se sugereze moduri pentru a colecta informații despre competențele copiilor sosiți din Ucraina în limbile pe care le cunosc și despre interesele și prioritățile lor

Profesorii și voluntarii care oferă sprijin lingvistic copiilor din Ucraina trebuie să încerce să obțină orice informații deja colectate despre ei (de exemplu: educația anterioară, sănătate și alte nevoi speciale etc.) înainte de a-i întâlni pentru a discuta despre nevoile lor lingvistice.

Pe pagina următoare veți găsi un scurt chestionar care poate fi folosit cu copiii sosiți recent din Ucraina. Acesta vă va ajuta să obțineți informații despre „profilul lingvistic” al fiecărui copil. Un profil lingvistic descrie competența lingvistică și de alfabetizare a unei persoane. Include nivelul său de competență în diferitele limbi pe care le cunoaște și capacitatea de a folosi limbile în diferite situații de comunicare etc.

- Puneți fiecărui copil întrebări simple precum cele din formularul de la pagina 2 și notați observațiile pe același formular. Adăugați orice alte informații pe care le aveți despre ei.
- Înainte de a pune întrebările, explicați de ce faceți acest lucru, de ex. *„Acesta nu este un examen. Este doar o conversație informală. Avem nevoie de aceste informații pentru a ne putea organiza activitățile lingvistice”*.
- Dacă copiii sosiți din Ucraina cunosc puțin limba țării gazdă, vorbiți răspicat și lent.
- Dacă nu vorbesc limba țării gazdă sau nu sunt pregătiți să facă acest lucru, încercați să folosiți o altă limbă apropiată de ucraineană, cum ar fi poloneză, slovacă, cehă etc., sau o limbă pe care poate a învățat-o la școală, cum ar fi engleza.
- Nu-i obligați să răspundă la toate întrebările: în funcție de circumstanțele copilului, anumite întrebări pot fi prea sensibile.
- Rețineți că ceea ce spun ei despre competențele lor lingvistice se bazează pe propria părere, așa că poate fi diferit de percepțiile dvs.
- Dacă puteți, împărtășiți informațiile pe care le obțineți și altor persoane care sunt în contact cu ei.

Profil lingvistic

Când vorbiți cu copiii, cu fiecare utilizați întrebările sugerate în formular sau întrebări similare, apoi notați pe scurt observațiile.

„Care este prenumele tău? Și numele tău de familie?”	Prenumele:	Numele de familie:	„Câți ani ai?”	Vârsta
„Spune-mi despre interesele tale”				
(Întrebați copilul dacă poate citi o propoziție scurtă în limba engleză sau în limba țării gazdă – pentru a afla dacă poate citi literele alfabetului latin)	Da, poate citi literele alfabetului latin		Nu	

(Încercați să estimați competența sa în limba **țării gazdă** pe baza răspunsurilor anterioare și punând alte întrebări simple)

Abilitatea de a vorbi și înțelege limba țării gazdă	Începător	Elementar	Peste elementar

Limba primară/preferată
„Ce limbă/limbi vorbești acasă?”

Alte limbi:
„Cunoști alte limbi – chiar și doar câteva cuvinte?
Cât de mult poți spune, înțelege, citi etc. în limba X, limba Y etc.?”

CE ALTE LIMBI?	 Vorbire	 Înțelegerea limbii vorbite	 Înțelegerea limbii scrise	 Scriere

F. A-i determina pe copiii care sosesc din Ucraina să vorbească despre ei înșiși

Scop: Să se sugereze modalități de a oferi copiilor sosiți din Ucraina oportunități de a vorbi despre ei înșiși și despre experiențele lor

Este foarte important ca copiii sosiți din Ucraina să poată spune cine sunt și să vorbească sau să împărtășească prin ce au trecut recent, dacă sunt dispuși să o facă. În plus, copiii din comunitatea gazdă pot fi rugați să se prezinte și să vorbească puțin despre ei înșiși.

1. Puteți ruga copiii care au sosit recent din Ucraina să facă acest lucru în propria lor limbă, după o sesiune pregătitoare cu dvs. Pentru pregătire, puteți crea câteva diapozitive PowerPoint, în care ceea ce copiii doresc să spună în propria lor limbă este tradus în limba comunității gazdă. Dacă este disponibil, un mijloc de traducere automată poate fi utilizat pentru aceasta.

De asemenea, puteți ajuta copiii să găsească fotografii, imagini și alte tipuri de documente relevante pentru a-și ilustra scurtele prezentări.

Scurtele prezentări ale copiilor pot fi despre familia lor, școala și prietenii lor din Ucraina, zona orașului sau satul în care locuiesc și călătoria lor din Ucraina în noua țară etc. Fiecare prezentare poate fi urmată de o discuție în clasă și poate fi repetată cu ceilalți copii. Este important, totuși, să nu puneți presiune asupra copiilor să țină o astfel de prezentare dacă nu vor.

2. Aceste tipuri de schimburi de experiență pot fi folosite și pentru a ajuta copiii să învețe expresii în limba țării gazdă de care au nevoie în acest scop, cu ajutorul unui tabel precum cel de mai jos.

1.1 Cum se prezintă

Ei trebuie să fie capabili să-și spună numele și să fie conștienți de faptul că numele lor ar putea provoca anumite reacții sau ar putea fi pronunțate greșit.

		EXPRESII	UCRAINEANĂ
1.1.1	Cum spui cine ești. Cum te prezinți. <i>Țineți cont de structura numelor (aici se folosește structura numelor englezești).</i>	<i>Eu sunt</i> prenumele. Prenume, nume de familie. <i>Numele meu</i> este prenume, nume de familie. <i>Sunt</i> prenume, nume de familie.	«Я» - ім'я. Ім'я, прізвище. «Мене звали» - ім'я, прізвище. «Я» - ім'я, прізвище
1.1.2	Rostirea pe litere și pronunție <i>(posibilitatea de a începe să învețe cum să rostească literele prenumelui și ale celui de- al doilea nume).</i>	Rostirea pe litere. ... pe litere ...	<i>Вимова.</i> ...це вимовляється...

1.1.3	Corectarea pronunției unei persoane (<i>când numele este pronunțat greșit</i>).	..., nu,, scuze,,ні,... ...,перепрошую,...
-------	---	---------------------------------	----------------------------------

1.2 Cum să vorbească despre ei înșiși

Refugiații trebuie să explice cine sunt, ce au făcut înainte de a-și părăsi țara; trebuie să fie capabili să-și spună povestea într-un mod simplu.

		EXPRESII	UCRAINEANĂ
1.2.1	Descriere. <i>Necesită în principal vocabular.</i>	Fraza verbală. Verbul <i>a fi</i> + [adjectiv].	Дієслівне словосполучення. Дієслово «бути» + [прикметник].
1.2.2	Povestire. <i>Necesită în principal vocabular. La acest nivel, folosirea formelor verbale de bază în afirmații precum „eu trecut prin Grecia” este acceptabilă.</i>	[Verbe (timpul trecut)] + <i>și, apoi, după aceea</i> .	[Дієслова (в минулому часі)] + <i>i</i> , a потім, після цього.

1.3 Exprimarea emoțiilor și sentimentelor

Datorită dificultăților cu care se confruntă refugiații, sentimentele personale pe care doresc să le exprime, mai ales atunci când vorbesc despre ei înșiși, despre cei dragi, despre țara lor etc., sunt mai previzibile decât ar fi cazul în mod normal.

		EXPRESII	UCRAINEANĂ
1.3.1	Exprimarea plăcerii, a bucuriei.	<i>Super/fantastic! Minunat!</i>	<i>Це чудово/фантастично! Чудово!</i>
1.3.2	Exprimarea tristeții.	<i>Sunt trist/nefericit. Lucrurile merg rău/prost pentru mine.</i>	<i>Я сумний/нещасливий. Для мене все погано/не добре.</i>
1.3.3	Exprimarea speranței.	<i>Sper (că) ...</i>	<i>Я сподіваюся (що) ...</i>
1.3.4	Exprimarea dezamăgirii.	<i>Ce păcat!</i>	<i>Шкода!</i>
1.3.5	Exprimarea fricii, a neliniștii.	<i>Sunt speriat. Sunt îngrijorat de + [substantiv].</i>	<i>Я наляканий. Я хвилююся за + [іменник].</i>
1.3.6	Exprimarea ușurării.	<i>Pf! Mă simt mai bine!</i>	<i>Фух! Я відчуваю себе краще!</i>
1.3.7	Exprimarea durerii fizice.	<i>Ai! Mă doare [partea corpului].</i>	<i>Ой! У мене болить [частина тіла].</i>

1.3.8	Să-i spui cuiva că îți place ceva.	<i>Ah! Oo!</i> <i>Minunat! Super! Fantastic! Bun!</i> <i>Îmi place + [substantiv/verb].</i> <i>Ce + [substantiv] grozav/ă!</i>	<i>Aх! Ой!</i> <i>Неймовірно! Чудово!</i> <i>Фантастично! Добре!</i> <i>Мені подобається + [іменник/дієслово].</i> <i>Який чудовий + [іменник]!</i>
1.3.9	A spune că nu le place ceva sau cineva.	<i>Urăsc + [substantiv/verb].</i> <i>Nu-mi place + [substantiv].</i> <i>Asta nu este + [adjectiv].</i>	<i>Я ненавиджу + [іменник/дієслово].</i> <i>Мені не подобається + [іменник].</i> <i>Це не + [прикметник].</i>
1.3.10	Exprimarea satisfacției. Exprimarea nemulțumirii, a se plânge de ceva.	<i>Perfect!</i> <i>Super!</i> <i>Așa mă bucur!</i> <i>Nu-mi place + [substantiv].</i>	<i>Ідеально!</i> <i>Чудово!</i> <i>Мені так приємно!</i> <i>Мені не подобається + [іменник].</i>
1.3.11	Exprimarea surprizei.	<i>Ah chiar? Oo!</i> <i>Ce?</i> <i>Pe bune?</i> <i>Nu!</i>	<i>Aх? Ой!</i> <i>Що?</i> <i>Справді?</i> <i>Ні!</i>
1.3.12	Exprimarea lipsei de surpriză.	<i>(Da) Știu.</i>	<i>(Так) я знаю.</i>
1.3.13	Exprimarea mulțumirii, a recunoștinței.	<i>Mulțumesc (foarte mult) pentru + [substantiv].</i> <i>Este drăguț din partea ta să + [verb].</i>	<i>Дякую (дуже) за + [іменник].</i> <i>Люб'язно з вашого боку + [дієслово].</i>

1.4 Împărtășirea emoțiilor

Refugiații trebuie să aibă abilitățile lingvistice pentru a împărtăși emoții în timpul interacțiunii lor sociale de zi cu zi, dar și pentru a vorbi despre ei înșiși și pentru a vorbi cu alți refugiați/migranți.

		EXPRESII	
1.4.1	Punerea întrebărilor despre sentimente.	<i>Ești bine/în regulă?</i> <i>Ce s-a întâmplat?</i> <i>Ce se întâmplă?</i>	<i>З тобою все гаразд/добре?</i> <i>Що трапилось?</i> <i>Що відбувається?</i>
1.4.2	Întrebă despre satisfacție sau nemulțumire.	<i>Care este problema?</i> <i>Este totul în regulă/bine?</i>	<i>У чому проблема?</i> <i>Чи все в порядку/добре?</i>
1.4.3	Mângâiere, încurajare, consolare.	<i>Totul va fi bine!</i>	<i>Це/все буде добре!</i>
1.4.4	Exprimarea simpatiei.	<i>Înțeleg.</i> <i>Săracul de tine!</i>	<i>Я розумію.</i> <i>Бідолаха!</i>
1.4.5	Reasigurare.	<i>Nu-i nimic.</i> <i>N-ai de ce să-ți faci griji.</i>	<i>Нічого.</i> <i>Нема про що турбуватися</i>

G. Ajutând copiii care sosesc din Ucraina să se adapteze la noua lor situație

Scop: Să se sugereze modalități de a ajuta copiii sosiți din Ucraina să înțeleagă primelor lor reacții la noile circumstanțe și împrejurimi și să treacă peste ele

Este normal ca copiii care sosesc din Ucraina și se află brusc într-o țară nouă să simtă diferite forme de anxietate și teamă față de împrejurimile necunoscute. Din punct de vedere educațional, acest „șoc cultural” trebuie gestionat de școală și de celelalte instituții sau persoane implicate în îngrijirea copiilor.

Gestionarea reacțiilor neașteptate și a curiozității pe care le pot trăi atunci când se confruntă cu circumstanțe noi și diferite trebuie să fie o parte integrantă a educației interculturale. Experiența „șocului” copiilor poate fi o reacție la noile descoperiri despre comunitatea gazdă și condițiile lor de viață. Acestea pot include:

- cultura educațională diferită: modul de organizare a timpului la școală, amenajarea spațiului școlii, modul în care se comportă profesorii, conținutul lecțiilor, metodele de evaluare utilizate, jocurile și activitățile pe terenul de joacă, codul vestimentar la școală etc.
- hrana, organizarea meselor, orele de masă etc.
- hainele pe care le poartă oamenii
- tipurile preferate de jocuri sau distracții
- mass-media, cum ar fi televiziunea locală sau națională
- organizarea timpului liber, inclusiv a sărbătorilor legale
- și așa mai departe.

Câteva orientări generale

Reacțiile copiilor la aceste descoperiri sunt în mod normal imediate și spontane. Ele iau adesea forma unei judecăți precum „așa e bine” sau a unei comparații („e mai bine decât acolo unde locuiesc”). Pentru a preveni respingerea acestor descoperiri ca fiind „străine” sau acceptarea lor necritică, ele trebuie să fie tratate ca parte integrantă a școlarizării, inclusiv prin referiri la materiile școlare. Acest lucru se face cel mai bine într-o limbă pe care copiii o cunosc bine. Iată câteva sugestii despre cum să faceți acest lucru:

- Identificați reacțiile copiilor la noile lor circumstanțe și/sau organizați o lecție pentru a le permite să vorbească despre sentimentele lor.
- Încercați să-i faceți să-și exprime părerile verbal în propria limbă (deși este posibil să existe probleme de înțelegere) sau în limba comunității gazdă, deși cunoștințele lor despre limbă ar putea fi prea limitate.
- Obțineți câteva informații de încredere despre subiectul în cauză sau cereți elevilor să facă niște cercetări de bază asupra acestuia.
- Aveți grijă să nu generalizați excesiv, să nu vorbiți despre „caracteristicile naționale” și să nu subestimați diversitatea care există în comunitatea gazdă.

- Evitați comparațiile directe între caracteristicile comunității gazdă și cele ale țării de origine, deoarece acestea ar putea induce în eroare. Menționați cel puțin un alt punct de comparație.
- Organizați discuțiile în clasă astfel încât să scoată în evidență diferitele puncte de vedere ale elevilor.
- Când moderați discuția, nu încercați să schimbați reacțiile elevilor; încercați în schimb să-i faceți pe elevi conștienți de complexitatea fenomenelor discutate și de ce sunt necesare reacțiile mai atente.
- Dați exemple despre modurile în care astfel de reacții pot afecta armonia vieții democratice, inclusiv într-o clasă sau școală.

H. Ajutând copiii sosiți din Ucraina să se adapteze la limba în care sunt predate materiile școlare

Scop: Să se ofere orientări pentru profesorii care ajută copiii din Ucraina să se adapteze la limba folosită în predarea materiilor școlare

Copiii refugiați care intră în sistemul școlar din țara gazdă vor învăța materiile școlare în limba folosită în școala respectivă. Această limbă este mai mult sau mai puțin identică cu cea folosită în comunicarea socială, dar are caracteristici specifice prin care se transmit cunoștințele și se dezvoltă competențele legate de diferitele materii. Adesea aceste caracteristici nu se regăsesc în comunicarea de zi cu zi, așa că este important să ne asigurăm că sunt pe deplin înțelese și utilizate de toți elevii, inclusiv de cei care sunt refugiați.

Iată câteva puncte de care trebuie să țineți cont atunci când predați materii precum matematică, știință, istorie, artă etc.:

- Fiți conștienți de faptul că dificultățile elevilor în învățare pot fi legate mai degrabă de limbă decât de cunoaștere.
- Este util să aflați despre materiile predate și modurile de predare din Ucraina; acest lucru se poate face, de exemplu, verificând manualele pe care eventual elevii le-au adus cu ei.
- Nu limitați învățarea la vocabularul specific materiei (de ex. unghi, celulă, bulb etc.): căutați ocazii ca să treceți dincolo de termenii specializați.
- Fiți foarte clari atunci când prezentați și explicați cunoștințele concrete și instrucțiunile despre sarcini etc., de exemplu folosind diapozitive PowerPoint sau un instrument similar, folosind atât limba ucraineană, cât și limba țării gazdă, dacă este posibil.
- Utilizați frecvent imagini, diagrame, grafice, hărți, semne, simboluri, pictograme, obiecte reale etc. ca să ajutați elevii să înțeleagă explicațiile.
- Profitați de asemănările dintre anumiți termeni abstracti, în special în cazul cuvintelor de origine greacă sau latină.
- Organizați activități practice în clasă în perechi sau în grupuri, unde un membru al grupului poate fi un „însoțitor lingvistic” pe termen lung pentru un elev refugiat recent sosit.
- Găsiți o modalitate eficientă de a le permite elevilor refugiați să folosească manualele relevante, de exemplu, cu sprijinul părinților lor sau al altor rude.
- Oferiți elevilor refugiați oportunități de a descrie lucruri, de a vorbi despre experiențe, de a demonstra anumite aspecte etc.
- În afară de notițele personale, limitați cantitatea de scris pe care trebuie să o facă elevii refugiați.

Pașii specifici prin care pot fi simplificate explicațiile verbale și pot fi făcute mai ușor de înțeles de către copiii refugiați includ:

- Asigurați-vă că elevii înțeleg ce subiect, proces sau fenomen etc. este explicat sau discutat.
- Vorbiți lent și răspicat și folosiți pauze între fiecare propoziție, întrebare, răspuns și schimbare de subiect.

- Repetați sau parafrazați ceea ce spuneți ori de câte ori este necesar, în special întrebările și termenii cheie folosiți frecvent, expresii obișnuite și vocabularul nou.
- Folosiți gesturi și limbajul corporal, cum ar fi expresia facială și mișcările, pentru a ajuta la transmiterea sensului.
- Includeți exemple concrete în explicațiile dvs., în special exemple legate de viața și experiența de zi cu zi a elevilor.
- Evitați digresiunile sau schimbările bruște de subiect.
- Limitați situațiile în care elevii trebuie să deducă sau să tragă concluzii și utilizați întrebări precum „cine poate să-mi spună de ce/ce...?” sau „de ce crezi că are / a avut loc...?” etc.
- Folosiți propoziții și întrebări simple, scurte și conectori obișnuiți, cum ar fi „atunci”, „după aceea”, „deci”, „pentru că” etc.
- Evitați să utilizați prea mult diateza pasivă: de exemplu, „am încălzit lichidul la 100 de grade” poate fi mai ușor de înțeles decât „lichidul a fost încălzit la 100 de grade”.
- Când folosiți pronume precum „aceea”, „ei”, „noi”, „ea”, asigurați-vă că elevii înțeleg la cine sau la ce se referă.

Acest tip de abordare a predării și învățării trebuie să fie continuă și pe termen lung.

Profesorii diferitelor materii școlare trebuie și ei să încurajeze activități și resurse care ajută la învățare, dar care nu au neapărat legătură cu limba, cum ar fi cântatul, desenul, activitățile fizice, jocurile video, internetul, telefoanele mobile, aplicațiile etc.

I. Planificarea activităților de suport lingvistic în comunitate

Obiective: Să ofere îndrumări pentru organizarea de activități în care copiii refugiați care sosesc din Ucraina fac o ieșire în comunitatea locală.

Cel mai bine este dacă copiii refugiați recent sosiți din Ucraina pot face astfel de vizite împreună cu copiii locali de la aceeași școală. În ambele cazuri, va fi necesară permisiunea autorităților școlare și/sau a părinților copiilor pentru ca copiii să iasă în comunitate cu dvs. Acest lucru trebuie verificat înainte de planificarea oricăror activități.

Alegerea locului în care mergeți

Verificați hărțile, ziarele locale și site-urile web și, cu ajutorul copiilor locali (dacă este posibil), faceți o listă cu punctele de interes locale a căror vizitare ar fi interesantă și utilă pentru copiii refugiați, de exemplu:

teren de joacă

centru comercial

piață

parc

Dvs. și copiii locali și refugiați puteți planifica o plimbare sau puteți căuta informații pe internet, afișe locale etc. pentru a găsi evenimente gratuite în zonă și pentru a face o listă, inclusiv orele și locurile de desfășurare. De exemplu:

sport

târguri

meșteșuguri

muzică

Organizarea ieșirii

Discutați întrebări similare cu cele de mai jos cu grupul dvs., dacă este posibil, copiii locali și copiii refugiați pot discuta în perechi sau în grupuri mici.

Unde să mergem?

Unde ne întâlnim?

La ce oră ne întâlnim?

Cum vom ajunge acolo?

pe jos

cu autobuzul, tramvaiul, metroul

Limbaj util pentru planificarea unei călătorii: dacă este posibil, copiii locali îi pot „învăța” pe partenerii lor refugiați expresii similare cu cele de mai jos (și îi pot întreba cum se spune același lucru în ucraineană):

- *Să mergem la... Ți-ar plăcea să mergi la...?*
- *Bună idee! / Hai să facem asta!*
- *Unde este? Cât de departe este? Este cam la un kilometru*
- *Să mergem pe jos/să mergem cu autobuzul/... Mergem pe jos...?*
- *Ne întâlnim la... [loc] la ora... [timp]*
- *Aduc o sticlă de apă/o hartă/o umbrelă/...*

Alte pregătiri lingvistice: de exemplu, fraze utile.

- *Cum se numește asta?*
- *Îmi dați, vă rog, o jumătate de ...?*
- *Cât costă?*
- *Aveți... / De unde pot lua...*
- *Pot să fac o poză?*
- *Da, vă rog / Nu, mulțumesc.*
- *Prețuri, ieftin, scump*
- *Vrei să guști?*

După ieșire: vorbirea și scrierea despre experiență.

Copiii ar putea:

- scrie un mesaj text/SMS (sau similar) despre ieșire în ucraineană sau altă limbă, pot face schimb de fotografii sau alte articole pe care le-au adunat și/sau
- lucrează cu profesorul/voluntarul pe aspectele de limbaj, cum ar fi:
 - *Cuvinte noi pe care le-ai auzit:*
 - *Lucruri pe care le-ai spus/ai fi vrut să le spui:*
 - *Describe locul: ce a fost nou/diferit? Ce ți s-a părut cunoscut? (pot fi de ajutor imaginile sau obiectele)*
 - *Ți-ar plăcea să mergi acolo din nou? De ce? De ce nu?*

Ieșirile și activitățile în comunitate pot fi, de asemenea, punctul central și în activitățile sau scenariile pentru învățarea limbii străine (<https://www.coe.int/en/web/language-support-for-adult-refugees/scenarios-for-language-support>).